

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نصرت اقبال
۱۰ اگست ۲۰۲۰

استثمار در رسانه ها، چرا خبرنگاران گزارش نمی دهند؟

خبرنگاران و کارمندان رسانه ها، تنها قربانی حملات انفجاری و انتحاری نمی شوند. پولیس و مقام های دولتی با خبرنگاران خشونت می کنند. این برخوردها و خشونت ها، خارج از رسانه ها صورت می گیرد و بازتاب پیدا می کنند. در مورد این که حقوق خبرنگاران پرداخته نمی شود یا بدون دلیل از کار اخراج می گردند. قرار داد کاری وجود ندارد و اگر وجود دارد عملی نمی گردد. خبرنگاران از این واقعیت ها گزارش نمی دهند.

خبرنگاران و روزنامه نگاران در افغانستان، با خطرهای دشواری های بزرگ مواجه اند در بیست سال گذشته، ده ها خبرنگار و فعال رسانه ئی بر اثر انفجار، حملات انتحاری یا هنگام تهیه گزارش، جان های شان را از دست داده اند. خبرنگاران و کارمندان رسانه ها، تنها قربانی حملات انفجاری و انتحاری نمی شوند پولیس و مقام های دولتی با خبرنگاران خشونت می کنند این برخوردها و خشونت ها، خارج از رسانه ها صورت می گیرد و بازتاب پیدا می کنند در مورد این که حقوق خبرنگاران پرداخته نمی شود یا بدون دلیل از کنار اخراج می گردند قرارداد کاری وجود ندارد و اگر وجود دارد عملی نمی گردد خبرنگاران از این واقعیت ها گزارش نمی دهند.

پس از سقوط حاکمیت طالبان که دو دهه از آن گذشته است، ده ها تلویزیون، روزنامه و صدها نشریه ایجاد و تأسیس شده است. دوات همواره وجود تلویزیون ها و فعالیت خبرنگاران را مصداق تغییر در جامعه و حمایت از آزادی بیان وانمود کرده است. سازمان های حامی نظام سرمایه داری، از رسانه های خصوصی حمایت می کنند. روزنامه ها، تلویزیون ها و نشریاتی که در این سال ها در افغانستان ایجاد شده اند به سه منبع وابسته اند: تعدادی با پول کشورهای سرمایه داری ایجاد شده و این نهادها با شعار " دفاع از ارزش های دموکراتیک و جامعه باز " این رسانه ها را تمویل می کنند. شماری تلویزیون و روزنامه ها، بنگاه های تبلیغاتی احزاب جهادی و قومی اند. تعدادی تلویزیون ها توسط سرمایه داران با حمایت سرمایه داران خارجی تأسیس شده اند. در تمامی این رسانه ها، نویسندگان، روزنامه نگاران و دانشجویان با کمترین حقوق استخدام می شوند که اکثریت خبرنگاران و روزنامه نگاران، به غنر از نیروی کارشان در آمد دیگری برای زندگی کردن ندارند. در واقع آن ها مربوط به طبقه کارگر اند که در رسانه ها در بدل نیروی کاری که می فروشند، استخدام می شوند. این گروه نقش محوری را در اطلاع رسانی، مبارزه با فساد و بازتاب واقعیت های اجتماعی در افغانستان دارند. اما به نقش، کارکرد و مشکلاتی که دارند توجه نمی شود. خبرنگاران و روزنامه نگاران در افغانستان، با خطر ها و دشواری های بزرگی مواجه اند. در بیست سال گذشته، ده ها خبرنگار و فعال رسانه ئی بر اثر انفجار، حملات انتحاری یا هنگام تهیه گزارش، زخمی شده یا جان های شان را از دست داده اند.

خبرنگاران و کارمندان رسانه ها، تنها قربانی حملات انفجاری و انتحاری نمی شوند. پولیس و مقام های دولتی نیز با خبرنگاران خشونت می کنند. این برخوردها و خشونت ها که خارج از رسانه ها صورت می گیرند، بازتاب پیدا می کنند. اما در مورد این که حقوق خبرنگاران پرداخته نمی شود یا بدون دلیل از کار اخراج می گردند. قرارداد کاری وجود ندارد و اگر وجود دارد عملی نمی گردد. خبرنگاران از این واقعیت ها گزارش نمی دهند. به عنوان کسی که مدت ها در خبرگزاری ها، کار کرده ام با این مشکلات مواجه بوده ام. خواستم به این موضوع بپردازم. این مشکلات در حوزه کار خبرنگاران بیش تر در رسانه های خصوصی وجود دارد و یک واقعیت است. خبرنگار، گزارش گر و تحلیل گر با یک توافق شفاهی و نانوشته شروع به کار می کند. اگر قرار داد کاری وجود داشته باشد ناقص و بدون ضمانت اجرائی است. شایق قاسمی، خبرنگاران پیشین تلویزیون خصنوصنی بام میترا، می گوید: " زمانی که در این تلویزیون کار می کردم پس از تغییرات در رهبری آن، یک روز فردی که تازه به عنوان مدیر خبر استخدام شده بود، وارد اتاق خبر شد و بدون اطلاع قبلی به خبرنگاران گفت که شما دیگر با ما نیستید. قرار است ما کارمندان جدید استخدام کنیم " به این سادگی، من با شماری از همکارانم که پانزده نفر بودیم، از کار اخراج شدیم. طبق قراردادنامه با تلویزیون باید ی ک ماه پیش به ما خبر می دادند و همین را هم نکردند. مدیر خبر یک باره این تصمیم را اعلام کرد و ما از کار برکنار شدیم " این خبرنگار می گوید: "تلویزیون خصوصی میترا چهار ماه معاش ما را نیز نپرداخته بود. وقتی معاش خود را مطالبه کردیم، مدیر خبر گفت: معاش تان را از رئیس پیشین تلویزیون بگیرید. این در حالی بود، که قرار داد ما با اداره تلویزیون عقد شده بود، نه یک شخص، که رئیس آن باشد ".

نی یا " نهاد حمایت از خبرنگاران و رسانه های آزاد " که از نهادهای حامی خبرنگاران محسوب می شود با آن که خبرنگاران از نقض حقوق شان و تخطی رسانه ها، به این نهاد شکایت می کنند، این مسایل نه در گزارش هایش به عنوان مشکلات خبرنگاری آورده می شود و نه از خبرنگاران، حمایت می کند. خبرنگارانی که به " ننی " شکایت کرده اند، آن ها را به نادیده انگاری و سازش با رسانه ها فرا خوانده است. قاسمی می گوید:

" پس از اعلام اخراج ما از کار، با دفتر نی تماس گرفتم. مسئولان این نهاد، ما را به جور آمد کردن فراخواندند. این نهاد نه تنها در این مورد با ما همکاری نکرد، باری از سوی یک مسئول حکومتی در ولایت پروان لت و کوب شدم و

در فرماندهی امنیه و لایت شکایت کردم در ادامه شماری مقامات، بالايم فشار آوردند که باید از شکایت خود بگذرم این موضوع و خشونت که با من شده بود را به دفتر نی گزارش دادم این بار، مسؤلان این نهاد، برایم گفتند: تو در پروان زندگی می کنی، باید اوضاع را درک کرده و با مسؤلان کنار بیائی"

همچنان با یک کارشناس در یک نهاد حامی رسانه ها مصاحبه کردم او خواست نامش در گزارش ذکر نشود؛ اما گفت در موارد زیر در نهادی که کار می کند شکایت از طرف خبرنگاران رسیده است:

- ۱ - رسانه های خصوصی به بهانه کرونا، رخصتی بدون معاش را بران ها تحمیل کرده اند.
- ۲ - بسیاری رسانه های خصوصی حاضر نیستند، برای کارمندان سند تصفیة مالیاتی بدهند
- ۳ - اکثر رسانه های خصوصی در قرار دادکاری شان با خبرنگاران، درج می کنند که در صورت اخراج یا استعفاء، خبرنگاران تا شش ماه دیگر نباید با رسانه های دیگر کارکنند
- ۴ - خبرنگاران زیادی بدون دلیل قانونی از کار اخراج شده اند و در بسیاری موارد، این برکناری به صورت جمعی صورت گرفته است

- ۵ - خبرنگاران با فشار اشخاص نهادهای بیرونی یا نهادهای دولتی، از رسانه های خصوصی اخراج می شوند
- ۶ - اکثر رسانه های خصوصی به خبرنگاران دستمزد اضافه کاری شان را نمی پردازند
- ۷ - رسانه های خصوصی خبرنگاران را بدون تجهیزات ایمنی، مانند واسکت ضد گلوله و کلاه ایمنی، در مناطق خطر برای تهیه گزارش می فرستند
- ۸ - اکثر رسانه ها معاش خبرنگاران و کارگزاران را در زمانش نمی پردازند شکایت هائی وجود دارد که در برخی موارد شش ماه، یک سال و بیش تر از آن، حقوق خبرنگاران و کارگران رسانه ها، پرداخته نشده است
- ۹ - خبرنگاران و کارگران رسانه ها، شکایت دارند که در فصل سرما در اتاق های سرد کار می کنند برای آن ها وسایل گرما تهیه نمی شود.

خبرنگاران و کارمندان که هنگام کار آسیب جسمی می بینند صاحبان رسانه های خصوصی برای تداوی آن ها کمکی نمی کنند یعنی خبرنگاران بیمه ندارند این مشکلات بزرگ در حالی دامنگیر خبرنگاران، گزارش گران و کارگران رسانه هاست که آن ها گزارش فساد در نهادهای دیگر را می دهند و با کارشان سبب تأثیرگذاری و تغییر می گردند؛ اما از فساد در رسانه ها گزارش داده نمی توانند و مشکلاتی که دارند به دلیل بیکار نشدن یا حفظ روابط شان با صاحبان رسانه ها مطرح نمی کنند در این میان، در شماره هفتم ماهنامه اعتراض به این موضوع تحت عنوان "رنج مسکوت خبرنگاران و حامیان فریبکار آزادی بیان" پرداخته شده است بشیر یآوری روزنامه نگار آزاد نوشته است:

" خبرنگاران در بدل کارشان در رسانه ها، دستمزد می گیرند و استثمار هم می شوند این گروه کارگر اند با کارگران دیگر، باید متحدانه از حقوق شان دفاع کنند خبرنگاران و روزنامه نگاران، باید اتحادیه های صنفی شان را بسازند و این اتحادیه ها را خودشان رهبری کنند با تشکل و قدرت بیش تر، از حقوق صنفی شان دفاع کرده و موقف طبقاتی شان را در نظر بگیرند با تمامی کارگران در یک صف در برابر سرمایه داری و استبداد آن، مبارزه کنند"

این که خبرنگاران چه زمانی مشکلات شان را جدی می گیرند و خود را بخشی از طبقه کارگر می دانند در پی ایجاد اتحادیه های صنفی شان خواهند شد؟ پرسشی است که به زودی پاسخ آن را نداریم به دلیل این واقعیت؛ که اکثریت خبرنگاران و روزنامه نگاران با محافظه کاری، رنج و دشواری هائی می کشند و قورت می دهند

فرستنده: نشریه اعتراض